

Det gode liv

Før var det greit å finne utvendige solskjermingsprodukter. Da var det så lite å velge mellom. Nå er det heldigvis blitt lettere å dekke behovene.

TEKST: Kine Gleditsch

FOTO: Produsentene

– Det er ikke nødvendigvis noen stor forskjell på solskjerming til huset og hytta, sier markedssjef Krister Nekstad i Norsol. Familiebedriften på Tingvoll har drevet med solskjerming i snart 30 år.

– Tidligere var solskjerming hyllevare, men siden hytter og hus bygges med så mange ulike størrelser på vinduene, er det måltilpassing som gjelder. Varene produseres først etter at de er bestilt. Men da får du dem også til å passe på millimeteren, sier Nekstad.

Noen velger bare å ha solskjerming ute, andre bare inne, mens en kombinasjon av ulike solskjermingsmetoder kanskje kan være det beste. På hytter ved sjøen velger de

fleste terrassemarkiser som skjerner for sol, vær og vind, og kan justeres i ønskede posisjoner. Spanderer du på deg en varmeliste med LED-lys også – kan du få det ekstra koselig på kveldstid.

– Det har skjedd en rivende utvikling på markisefronten, sier Nekstad. – På begynnelsen av 80-tallet var det fem dukfarger å velge mellom og de fleste valgte kappe med bølger. Nå har vi 140 farger på lager, bare halvparten velger kappe, og da skal den være rett. På Østlandet vil de fleste ha ensfargede markiseduker. Stripper er fremdeles populært utover i landet. Men sterke farger er ikke nordmenn så opptatt av. Dessuten velger så mange som 90% motor. De får du fra cirka 2200 kroner. Det er verdt investeringen, for med motor er det lett å ta inn markisen når det skyer over. Og det er viktig. For selv om

armene på en terrassemarkise tåler mer vær og vind enn før, så skal ikke markiser stå ute når det blåser. Mange velger sol- og vindautomatikk, men vi anbefaler ofte hytteeiere å bruke pengene sine på noe annet. En fordel med solautomatikk er at det kan se ut som noen er på hytta når markisene går ut og inn, men ulempen er at de står og går når det ikke er noen der. Plutselig kan det også komme et stort vindkast, og hvis markisen blir tatt av vinden kan den lett skade noen. Derfor pleier vi å si at man bør være i nærheten når man bruker store markiser, sier Nekstad.

Velger grått. Kjells Markiser selger mellom 5-6000 terrassemarkiser i året, og der velger så mange som 90 % av kundene motor. ▶

i skyggen

Sveiv eller motor?

En markise er tung. Vil du absolutt ha sveiv bør ikke markisen være noe særlig mer enn 8-10 m². Trenger du større bredde anbefales to markiser i bredden. For å få høyde innerst ved terrassen, samtidig som du blir godt skjermet mot solen, anbefales stativ med knekk på midten. Du kan også få en kasset med egen nedsenkbar front.

Med motor, som sitter inne i dukrøret, kan markisene styres med bryter eller fjernkontroll. Du kan få fjernkontroller som styrer solskjermingen både inne og ute. Fordelen er at du kan styre flere samtidig, men de fleste foretrekker likevel separate styringsenheter. Fjernkontroll gir økt komfort og valgfrihet for hvor du betjener markisen fra, og koster litt mer enn en bryter. Men bryteren krever ekstra kabler og montering. De fleste aktører selger automatiske styringssystemer i forhold til tider, sol og vind.

Lurt om markiser

Med riktig stell kan stativet til terrassemarkisen holde i 15-20 år, men duken bør skiftes oftere. Ny duk koster ca 30-40 % av en ny markiseduk.

Støv, skitt og pollen som legger seg på markisen blir fort til grønske – og da er det kjørt. Hvis du rengjør duken et par ganger i året varer den lenger. Vask den med gjerne med zalo og la den tørke i solen. Vær forsiktig med bruk av sterke kjemikalier. For sømmene er markisens ømme punkt, og kan smuldre opp ved bruk av for mye kjemikalier. Bruk gjerne en oppvaskkost på vanskelig flekker, men ikke høytrykksvasker.

Det er mulig å få kjøpt stag (Fra cirka kr 1700) som støtter opp frontskinnen. Siden en markisearm er konstruert for å gi litt etter i vind, de skal tåle 10-12 m/s, får de ikke beveget seg så lett når det blåser og hele markisen blir stående i spenn. Stag kan derfor gi litt falsk trygghet.

En solid markiseduk er vevd i 100 prosent akryl, som er det mest UV- og fargesterke. Duken skal også være impregnert mot vann og råte. Lyse duker ser fortere skitten ut enn mørke. Særlig utsatt er kappen som sitter lengst ut på duken. Den er derfor avtagbar slik at man kan bevare den innendørs i vinterhalvåret og bytte den ut senere.

Tak og stativ kan lakkas i hvilken farge som helst. Ta med det du vil matche til fargehandleren så finner de koden for ral-fargen leverandøren skal bruke. Sjekk også om taket er i aluminium for lang levetid.

Innhent gjerne anbud fra flere leverandører. Hvis du er usikker på produsentens kvalitetskrav kan du ta kontakt med Norges Solskjermingsforbund. Deres medlemsbedrifter tilbyr garantier og montering av markiser for å sikre forbrukernes interesser best mulig.

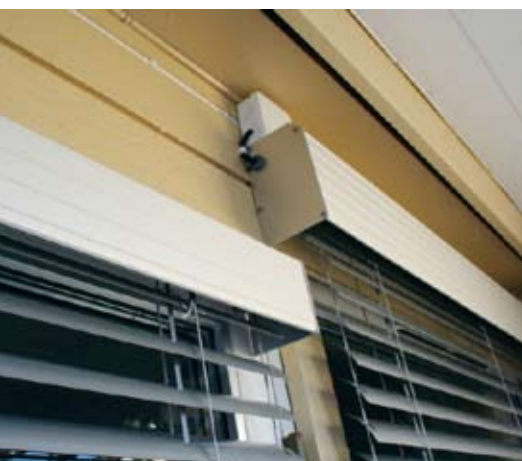
Vindusmarkiser

Vindusmarkiser med «låsbar» arm er velegnet når det er flere vinduer ved siden av hverandre slik at disse kan settes i lik posisjon. Vindusmarkiser med fjærarm har innebygde fjærer for å holde duken stram, mens stadig flere velger vindusmarkise med kasset. Mange har også begynt å få øynene opp for at det er lettere å bruke screens og utvendige persienner enn vindusmarkiser.

➤ Parasoller:

Det enkleste kan kanskje være det beste? Kjells Markiser har solgt mange eksklusive parasoller til hytter både ved sjøen og på fjellet. Parasollene måler fra 2.5x2.5 til 7x7 meter, og man behøver ikke være redd for at de skal blåse vekk. Det er nemlig solide saker som støpes ned i bakken, eller settes i betongheller på opp til 600 kilo. Og alle er testet i vindtunneler og tåler opptil 50-60 kilometer i timen. Men når det blåser så mye vil du kanskje ikke sitte ute? Priser fra cirka 7000 kroner.

← Persiener:

Utvendige persiener er det beste å bruke på vindutsatte steder. De gir minimal varmeoverføring til rommet, og har best solskjermingsfaktor. Med persiener kan du lett kontrollere lysfordelingen, og eliminere blending uten å hindre ventilasjonen. Persiener kan betjenes manuelt og med motor, og det er lett å heve dem om vinteren og i overskyet vær. Gir bra utsyn, samtidig som man slipper innsyn. Leveres også i mange ulike farger og kan lakkas for å passe til fasade og annen fargebruk.

– Med motor og fjernkontroll er det lettere å styre markisene, og man tar bedre vare på dem, sier avdelingsleder i Oslo/Akershus Sven Johannesen. Han anbefaler også hytteeiere å droppe solautomatikk, men vurdere vindautomatikk, for da går markisene inn når det blåser for mye.

– Vi kan ha sterk vind i Norge, og nå som terrassene er blitt større er markisene blitt så store at det gjelder å være forsiktig, sier han.

Hvis du skulle tro noe annet; det er trenden innen solskjerming også. For ikke så

mange år siden skulle alle ha marineblå markiser til hytter ved sjøen. Nå er det andre farger som gjelder.

– Vi selger mest ensfargede terrassemarkiser i gråtoner, beige eller offwhite. Men svart er også i ferd med å bli populært, sier Johannesen.

Og det er kanskje ikke så rart. For ikke bare skaper svart en fin helhet ute, mørke farger skjærer også best for lyset og solstrålene, mens lyse farger slipper lyset gjennom. Likevel er det ikke alle hytter som kan ha

markise. På fjellet for eksempel?

– Du må gjerne ha markise på fjellet, men problemet er at du ikke vil få brukt den hvis det blåser. Det beste på fjellet er utvendige persiener, sier Johannesen. – De tåler vær og vind bedre enn noen annen solskjerming, og er absolutt best hvis man vil holde varmen ute. Johannesens favoritt er likevel den nye helkassettmarkise Grand Majesty uten kappe. Her blir duk og mekanisme innelukket i en kassett når de ikke er i bruk. Dermed blir de også godt beskyttet mot vær og vind.

Kassetten kan lakeres i alle ønskelige farger slik at den knapt kan sees når markisen er inne. Markisen koster ca 60% mer enn en enkel standardmarkise.

Pent og helhetlig. Til moderne arkitekttegnede hytter vil ofte både arkitekter og eiere ha screen. Dette er utvendige rullegardiner av glassfibertråder som er pvc-belagt.

– Screen selger vi mye av til funkyhytter, og de passer veldig godt inn i en minimalis-

tisk stil, sier Krister Nekstad hos Norsol.

– Med screen kan du velge dukfarge som passer hytta, og de er også gode til å holde varmen ute. Men de er ikke så gode i vind som utvendige persienner. Screenduken er vevd med ulik tetthet. Dette gjør at innsynet begrenses i ulik grad, samtidig som man kan se ut når duken er nede. Ulempen er at det er innsyn på kveldstid, hvis lysene står på inne i hytta. Men hvis du blir sjenert av det, så kan du jo bare ha gardiner. Det er fint det også, avslutter Nekstad.

Screen:

Til stramme og moderne hytter velger mange ofte screens. Dette er utvendige rullegardiner i en aluminiumskasset med styreskinne eller wire på sidene av vinduet. Screen leveres med duker i ulik tetthet som stopper solstrålene tilsvarende. Fra 83% til 97%. En mer åpen duk gir bedre utsyn gjennom duken, ulempen er mer varmeinnslipp, samt at det er innsyn om kvelden når lysene i hytta er tent. Mørke duker gir best utsyn, matcher glassfargen best og gir minst varmeinnslipp innendørs. Screens bør ikke brukes ved vind over 8 m/s, men er enkle å betjene, enten manuelt eller med motor. De er nesten vedlikeholdsfrie, og vaskes forsiktig uten kjemikalier samtidig med generell fasadevask.

Solseil:

Et solseil kan være et godt alternativ til markise eller parasoll. De finnes i mange størrelser og fasonger, og kan også leveres etter mål. Det er festepunkter i hvert hjørne som gjør dem lette å spenne opp. Solseil får du fra noen få hundrelapper til mangfoldige tusen.